

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ : 78/2010
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίαση της 1^{ης} Μαρτίου 2010

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Πρόεδρος : Ιωάννης Πράσιнос, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Φωκίων Γεωργακόπουλος, Παναγιώτης Κιούσης, Βασίλειος Σουλιώτης, Χριστόδουλος Μπότσιος, Ασημίνα Ροδοκάλη, Ανδρέας Γραμματικός, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Στυλιανή Χαριτάκη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : οικ.1060517/4075/Δ0010/18.06.2009 Δ/σης Δημόσιας Περιουσίας Δ10/Τμ. Δ Απαλλοτριώσεων/Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

Περίληψη Ερωτήματος : Εάν, στη περίπτωση απαλλοτρίωσης, που είχε κηρυχθεί ,κατά τις διατάξεις του νδ 797/71, με κυα , το έτος 2000 και η οποία, λόγω μη παρακατάθεσης της προσδιορισθείσας δικαστικώς το 2003 προσωρινής τιμής μονάδας αποζημίωσης, θεωρείται ως ανακληθείσα/αρθείσα αυτοδικαίως, αρμόδιος για την έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης ,υπό την ισχύ του ν. 2882/2001,είναι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας ή οι κηρύξαντες την απαλλοτρίωση Υπουργοί .

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως :

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η ερωτώσα υπηρεσία θέτει υπόψη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους τα ακόλουθα:

1. Με την από 25.02.2000 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, δημοσιευθείσα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 17.03.2000, κηρύχθηκε κατά τις διατάξεις του τότε ισχύοντος νδ 797/71 αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων, 85 περίπου στρεμμάτων, στη θέση Πει Δοκού Χαλκίδας για την οργάνωση της Βιομηχανικής Περιοχής Χαλκίδος, υπέρ και με δαπάνη της Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Ανάπτυξης(ΕΤΒΑ), χαρακτηρισθείσα ως κατεπείγουσα.
2. Η προσδιορισθείσα ,με την υπ' αριθ. 137/2003 απόφαση Μον. Πρωτοδικείου Χαλκίδας , προσωρινή τιμή μονάδας κρίθηκε υπερβολική από την ΕΤΒΑ και για τον λόγο αυτό η Τράπεζα δεν προέβη στην παρακατάθεσή της.
3. Ο Γεν. Γραμματέας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης με το από 14.04.2009 έγγραφό του προς την ερωτώσα διεύθυνση του Υπουργείου (τότε) Οικονομίας και Οικονομικών, στο οποίο εκτίθεται το ιστορικό της σχετικής απαλλοτρίωσης και αναφέρεται η απένταξη των αντίστοιχων εκτάσεων από την οριοθέτηση του ΒΙΟ.ΠΑ Χαλκίδας, ζήτησε από την ως άνω υπηρεσία να διαπιστώσει την αυτοδίκαιη ανάκληση της προαναφερθείσας απαλλοτρίωσης.
4. Η ερωτώσα υπηρεσία, σύμφωνα με την υιοθετηθείσα - με το από 22.10.2001 απευθυνόμενο προς τις Κτηματικές Υπηρεσίες της χώρας έγγραφό της - άποψη, θεωρεί ότι , μετά την ισχύ του ν.2882/01, αρμόδιος ,για την έκδοση βεβαιωτικής πράξης άρσης απαλλοτρίωσης, που κηρύχθηκε, όπως η υπό κρίση, μετά την 1.02.1971, είναι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, δηλ. το ,υπό την ισχύ του νέου νόμου, αρμόδιο για κήρυξη απαλλοτρίωσης όργανο και όχι η κηρύξασα την απαλλοτρίωση Αρχή, δηλ. οι τότε συναρμόδιοι Υπουργοί.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.- Ο νόμος 2882/2001 (17/Α/6.02.2001) «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων», ο οποίος, κατά το άρθρο δεύτερο αυτού, ισχύει τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευση, δηλ. 3 μήνες μετά την 06.02.01, και ειδικότερα στο άρθρο 1 προβλέπει ως, κατά κανόνα, αρμόδιο για την κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτρίωσης όργανο τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Περαιτέρω, στο άρθρο 11 του αυτού νόμου, υπό τον τίτλο «Ανάκληση και άρση μη συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης» προβλέπονται τα εξής:

«1. Η αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωση δύναται με απόφασή της να την ανακαλέσει, ολικώς ή μερικώς, πριν συντελεσθεί, τηρώντας τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 1 για την κήρυξη αυτής.

2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξη της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξή της δεν ασκηθεί αίτηση για το δικαστικό καθορισμό της αποζημίωσης ή δεν καθορισθεί αυτή εξωδίκως. Η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευση της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωση μετά τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης.

Η πράξη ανάκλησης της απαλλοτρίωσης εκδίδεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου περί απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων, ανάπτυξη οικιστικών περιοχών και για αρχαιολογικούς σκοπούς.

3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης.

Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από την λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4.....

5.....

6.....

Τέλος στο άρθρο 29 « Διατηρούμενες, μεταβατικές και τελικές διατάξεις» ορίζονται τα ακόλουθα:

« 1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί των απαλλοτριώσεων που κηρύσσονται από την έναρξη ισχύος του και εφεξής.

2. Απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν από 1^{ης} Φεβρουαρίου 1971 και εφεξής διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος από το σημείο στο οποίο βρίσκονται κατά την έναρξη της ισχύος αυτού. Εξαιρούνται τα θέματα εκείνα για τα οποία

κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει κοινοποιηθεί εισαγωγικό δικόγραφο της σχετικής δίκης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί σχετική διοικητική πράξη, ως προς τα οποία εφαρμόζονται μόνο οι διαδικαστικές διατάξεις του παρόντος.

3. ....

4. Επί των απαλλοτριώσεων που κηρύχθηκαν πριν από την 1^η Φεβρουαρίου 1971 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις από τις οποίες διέπονταν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5.....

6.....

7.....

8. Με την επιφύλαξη των οριζομένων από τις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αφορά θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκειται στις διατάξεις τούτου.....».

2.- Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 29 ΚΑΑΑ απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν από 1.2.1971 και εφεξής διέπονται από τον νόμο αυτό, από την έναρξη της ισχύος του, και ως προς τα παρεπόμενα της κηρύξεως τους θέματα, όπως π.χ. η ανάκληση ήδη συντελεσμένης απαλλοτρίωσης (ΣτΕ 1204/09, 1980, 1981/05 Ολ., 2388/06 2742/08). Ομοίως και προκειμένης απαλλοτρίωσης, που κηρύχθηκε μετά την 1.02.71 και παράλειψης της Διοίκησης (συντελεσθείσας μετά την έναρξη ισχύος του ν.2882/01)να βεβαιώσει την αυτοδικαίως επελθούσα άρση της απαλλοτρίωσης, έχει κριθεί ότι η σχετική διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του ν.2882/01(ΣτΕ 2365/08, 604/08-Ολ.).

3.- Σημειώνεται ότι υπό την ισχύ του νδ 797/71,η μη εμπρόθεσμη παρακατάθεση της προσδιορισθείσας αποζημίωσης επέφερε αυτοδίκαιη ανάκληση της απαλλοτρίωσης, γεγονός που υποχρεούτο να βεβαιώσει η «κηρύξασα» την απαλλοτρίωση αρχή, ενώ συγχρόνως παρείχετο δυνατότητα στον καθού η απαλλοτρίωση, υπό προϋποθέσεις και σε αντίθεση με τα νυν ισχύοντα για την άρση, να ματαιώσει την ανάκληση(ΝΣΚ 479/03-Ολ.).

III. Από το συνδυασμό των προεκτεθεισών διατάξεων, τη συνεκτίμηση των προαναφερθεισών νομολογιακών παραδοχών και την υπαγωγή του πραγματικού

του υπό κρίση ερωτήματος στο οικείο νομικό πλαίσιο, δέον, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, να γίνουν δεκτά τα ακόλουθα :

1. Η υπό κρίση απαλλοτρίωση, κηρυχθείσα μετά την 01.02.1971 διέπεται, κατ' άρθρ 29 Ν. 2882/01 (ΚΑΑΑ) μετά την έναρξη ισχύος του Κώδικα (7.5.01) από τις διατάξεις του, οι οποίες τυγχάνουν εφαρμογής και για τα παρεπόμενα της κήρυξης ως θέματα, όπως η ανάκληση ή η αυτοδίκαιη άρση της .

Δεδομένου του γεγονότος της μη εμπρόθεσμης παρακατάθεσης της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε το έτος 2003, υπό την ισχύ του νέου ΚΔΔΔ, η διαδικασία βεβαίωσης της αυτοδικαίως συντελεσθείσας άρσης της υπό κρίση απαλλοτρίωσης ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του νόμου 2882/01. Κατά τη σαφή διατύπωση του προαναφερθέντος άρθρου αρμόδιο όργανο για την έκδοση της σχετικής πράξης είναι το αρμόδιο για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης όργανο, ως αρμοδίου νοουμένου του οργάνου το οποίο κατά τον χρόνο έκδοσης της σχετικής βεβαιωτικής πράξης είναι αρμόδιο για την κήρυξη σχετικής απαλλοτρίωσης. Η ως άνω ερμηνεία στοιχείται και προς την γενική αρχή του δικαίου προκειμένης ανάκλησης διοικητικών πράξεων (άρθρο 21 ν. 2690/99 ΚΔΔ).

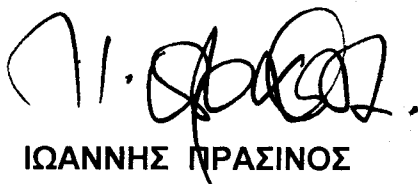
Συνεπώς, εφόσον μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 2882/01 το αρμόδιο όργανο για την κήρυξη απαλλοτρίωσης, ως η κρινομένη, είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, αυτός είναι ο αρμόδιος και για την έκδοση της βεβαιωτικής πράξης περί της αυτοδικαίας άρσης της συγκεκριμένης απαλλοτρίωσης.

IV. Κατά συνέπεια προς τα προεκτεθέντα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας είναι αρμόδιος για την έκδοση της κατ' άρθρο 11 παρ. 3 ν. 2882/01 βεβαιωτικής πράξης περί της αυτοδικαίας άρσης της κηρυχθείσας με την από 25.02.2000 κ.υ.α. απαλλοτρίωσης του ερωτήματος.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15/03/2010

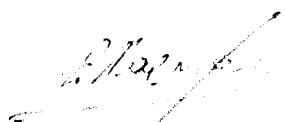
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΡΙΤΑΚΗ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ